

W dniach 29.04-06.05.2020 będzie analizować powieść Henryka Sienkiewicza *Quo vadis*. Na ostatnich zajęciach mówiliśmy o autorze tej lektury i okolicznościach, które doprowadziły do powstania tej książki.

Temat: Świat przedstawiony w powieści H. Sienkiewicza *Quo vadis*.

Notatka do zapisania w zeszycie.

1. Geneza powieści.

Na **genezę** *Quo vadis* składają się: zainteresowania autora światem starożytnym, wrażenia estetyczne (wyniesione ze zwiedzania Rzymu i podziwiania obrazów Siemiradzkiego), lektura wielu dzieł o historii pierwszych chrześcijan oraz prześladowania Polaków przez zaborców.

2. Znaczenie tytułu.

Tytuł powieści nawiązuje do spotkania Chrystusa z apostołem Piotrem uciekającym z Rzymu przed prześladowaniami. Piotr zapytał wówczas Jezusa: „Dokąd idziesz, Panie” („Quo vadis, Domine”), na co Chrystus odpowiedział, że idzie do Rzymu go zastąpić („Gdy ty opuszczasz lud mój, do Rzymu idę, by mnie ukrzyżowano raz wtóry”). Kiedy Piotr usłyszał te słowa postanowił powrócić – zginął męczeńską śmiercią.

Pomysł ten zaczerpnął Sienkiewicz z dzieła „Dzieje Piotra”, które powstało pod koniec II w. n.e, będącego źródłem wielu legend. Tytuł powieści zatem, skrócony o ostatni człon: „Domine”, jest nie tyle pytaniem skierowany do Jezusa, co do nas samych.

W powieści został ukazany Rzym za czasów panowania cesarza Nerona, który jawił się jako przywódca tchórz, degenerat i obłudnik oraz prześladowca chrześcijan, których oskarżył o podpalenie Rzymu, za którym stał nie kto inny, jak on sam.

3. Czas i miejsce akcji.

Czas akcji powieści nie został w toku narracji ściśle określony – wiadomo jedynie, że wydarzenia rozgrywają się **w drugiej połowie I wieku naszej ery za panowania Nerona (54 – 68)**. Ustalenie czasu jest możliwe, dzięki wykorzystaniu przez Sienkiewicza kilku **faktów historycznych**:

- wojna w Armenii z Partami, z której powraca Winicjusz (63 r.)
- śmierć małej Augusty, córki Nerona (63 r.)
- pożar Rzymu (64 r.)
- spisek Pizona (65 r.)
- śmierć Petroniusza (66 r.)
- bunt Windeksa przeciwko Neronowi (68 r.)

Epilog *Quo vadis* obejmuje wydarzenia z roku 68 zakończone śmiercią Nerona 19 czerwca tegoż roku. Tak więc akcja powieści rozgrywa się w latach **63 – 68 n.e.**

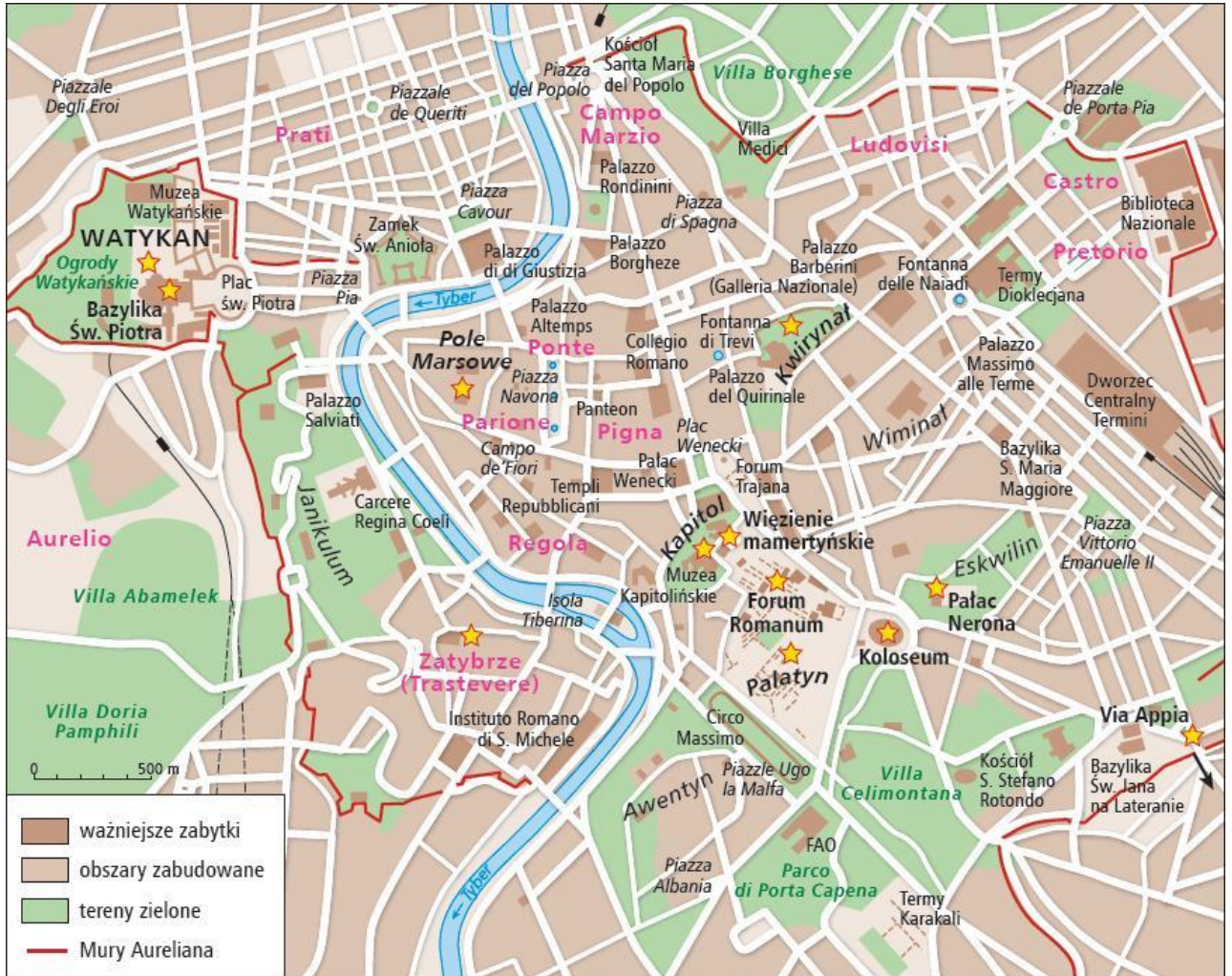
Akcja powieści rozgrywa się przede wszystkim w **Rzymie** (Palatyn, domy Winicjusza i Petroniusza oraz Zatybrze – dzielnica biedoty i chrześcijan) a także w **Ancjum**.

4. Plan wydarzeń.

Uzupełnij kratki odpowiednimi cyframi tak, aby powstał chronologiczny plan wydarzeń związanych z postacią Ligii. W wykropkowane miejsca wpisz imię bohaterki lub zastąp je sformułowaniami synonimicznymi.

- Uczta u Nerona.
- Rozkaz Nerona nakazujący zabranie Ligii z domu Aulusów.
- Poszukiwania..... podjęte przez Chilona Chilonidesa.
- Pierwsza rozmowa Winicjusza z Petroniuszem o.....
- Decyzja o odejściu z domu Miriam.
- Ocalenie..... po walce Ursusa z turem.
- Postanowienie..... o ucieczce z pałacu Nerona.
- Wyjazd..... i Winicjusza na Sycylię.
- Choroba.....
- Oskarżenie..... o czary przez Poppeę.
- Pojmanie..... jako chrześcijanki.
- Odnalezienie..... przez Marka Winicjusza na spotkaniu chrześcijan.
- Odbicie..... przez Ursusa.
- Zniknięcie.....
- Próby porwania
- Małżeństwo..... i Winicjusza.

Na planie współczesnego Rzymu oznacz miejsca, w których rozgrywa się akcja *Quo vadis*. Zapisz podstawowe informacje na ich temat. Sprawdź, czy wszystkie wymienione przez Henryka Sienkiewicza miejsca istniały w czasach Nerona.

Forum Romanum –

.....

.....

.....

.....

Kapitol –

.....

.....

.....

Domus Aurea (pałac Nerona) –

.....
.....
.....
.....

Zatybrze –

.....
.....
.....
.....

Palatyn –

.....
.....
.....
.....

Watykan –

.....
.....
.....
.....

Więzienie mamertyńskie –

.....
.....
.....
.....

Pole Marsowe –

.....
.....
.....
.....

5. Bohaterowie.

Wpisz w tabelę brakujące informacje o osobach z kręgu Nerona.

Bohater	Funkcja w powieści (lub rola na dworze cezara)	Cecha charakterystyczna
Petroniusz		
	były wychowawca i nauczyciel Nerona	
		tchórzliwy, „beczka łożu”, pijak
Watyniusz		
	dowódca pretorianów	
Sofroniusz		
	była kochanka cezara pozostająca na jego dworze	
		wierzący w prorocze własności snów
	poeta „konkurujący” z Neronem	
		„bóstwo piękne i złe”, mająca ogromny wpływ na cezara „jedna z najniegodziwszych kobiet na świecie”
		uznawany za najsilniejszego z Rzymian

2. Podaj imiona bohaterów wypowiadających przytoczone słowa.

1. *Żyłem, jak chciałem, i umrę, jak mi się podoba.*

.....

2. *Jakiż artysta ginie!*

.....

3. *Jestem cynikiem, panie, bo mam dziurawy płaszcz; jestem stoikiem, bo biedę znoszę cierpliwie, a jestem perypatetykiem, bo nie posiadając lektyki, chodzę piechotą do winiarza i po drodze nauczam tych, którzy obiecują za dzban zapłacić.*

.....

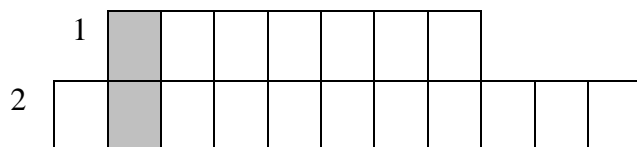
4. *Zmieniono mi jednak duszę i czasem dobrze mi z tym, czasem znów dręcę się tą myślą, albowiem obawiam się, że zabrano mi dawne męstwo, dawną energię i że może niezdolny jestem nie tylko do rady, sądu, uczt, ale nawet i do wojny.*

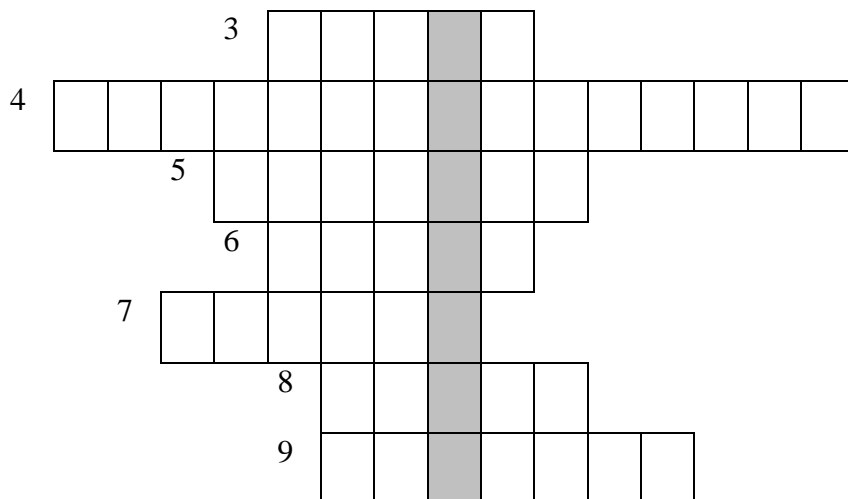
.....

5. *Gdym Jego nie miał, nic nie miałem krom złości, która mieszka w sercu moim, a teraz Jego miłość starczy mi za ojca i matkę, za bogactwa i królowanie.*

.....

3. Rozwiąż krzyżówkę. Wpisz w kratki imiona bohaterów związanych ze światem chrześcijańskim w *Quo vadis* i odczytaj hasło.

1. Właściwe, „barbarzyńskie” imię Ligii.
2. Autor listów czytanych – między innymi – przez Akte.
3. Najważniejszy apostoł chrześcijan.
4. Żona Aulusa Plaucjusza.
5. Lekarz i chrześcijanin.
6. Biskup chrześcijan w Rzymie.
7. Uboga wdowa, matka Nazariusza.
8. Imię otrzymane przez Ursusa na chrzcie.
9. Stary, surowy chrześcijanin wieszczący rychłe przyjście Sądu Ostatecznego.

HASŁO:

Uzupełnij ramki informacjami na temat bohaterów *Quo vadis*.

Świat pogański

Neron

- wygląd.....
- zachowanie.....
- stosunek do ludzi.....
- charakter.....

Petroniusz

- wygląd.....
- zachowanie.....
- stosunek do ludzi.....
- charakter.....

Świat chrześcijański

Kryspus

- wygląd.....
- zachowanie.....
- stosunek do ludzi.....
- charakter.....

Paweł Apostoł

- wygląd.....
- zachowanie.....
- stosunek do ludzi.....
- charakter.....

Bohaterowie dynamiczni

Chilon Chilonides

- wygląd.....
- zachowanie.....
- stosunek do ludzi.....
- charakter.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Temat: Historia miłości Winicjusza i Ligii.

W dalszej części naszej analizy lektury skupimy się na wątku miłosnym pary bohaterów – rzymskiego patrycjusza Marka Winicjusz i chrześcijańskiej zakładniczki Ligii.

Notatka do zeszytu:

Związek Winicjusz i Ligii to przykład miłości szczęśliwej i spełnionej, która pokonała wszystkie przeszkody. Młodzi pochodzą z odmiennych światów – pogańskiego i chrześcijańskiego. Dla rzymskiego patrycjusza miłość oznacza fascynację, dla Ligii jest uczuciem głębszym. Pod wpływem nowej religii Winicjusz odkrywa, czym jest prawdziwa miłość. Odtąd jest w stanie poświęcić się dla ukochanej, stawia jej dobro ponad wszystko. Kiedy Marek staje się chrześcijaninem, młodzi biorą ślub.

Polecenia do wykonania w zeszycie.

Podane cytaty z powieści *Quo vadis* komentują historię miłości Winicjusza i Ligii. Określ, kto i w jakiej sytuacji formułuje podane opinie.

1. *Oprzytomniawszy nieco, rzekłem, że wracam z Azji, żem wybił rękę pod miastem i cierpiałem srodze, ale w chwili gdy mi przychodzi porzucić ten dom gościnnie, widzę, że cierpienie w nim więcej jest warte niż gdzie indziej rozkosz – choroba więcej niż gdzie indziej zdrowie. Ona słuchała słów moich także zmieszana i ze schyloną głową, kreśląc coś trzcina na szafrannym piasku.*
-
.....

2. *Wenus widocznie pomieszała ci zmysły, odjęła rozum, pamięć i dar myślenia o czymkolwiek innym jak miłość.*

.....
.....

3. *Bogdajbyś była umarła, bodajby ściany tego domu były zawaliły się na głowę twoją pierwej, niż ów wąż wpełznął do twojej piersi i poślinił ją jadem swej nieprawości.*

.....
.....

4. *Miłujcie się w Panu i na chwałę Jego, albowiem nie masz grzechu w miłości waszej.*

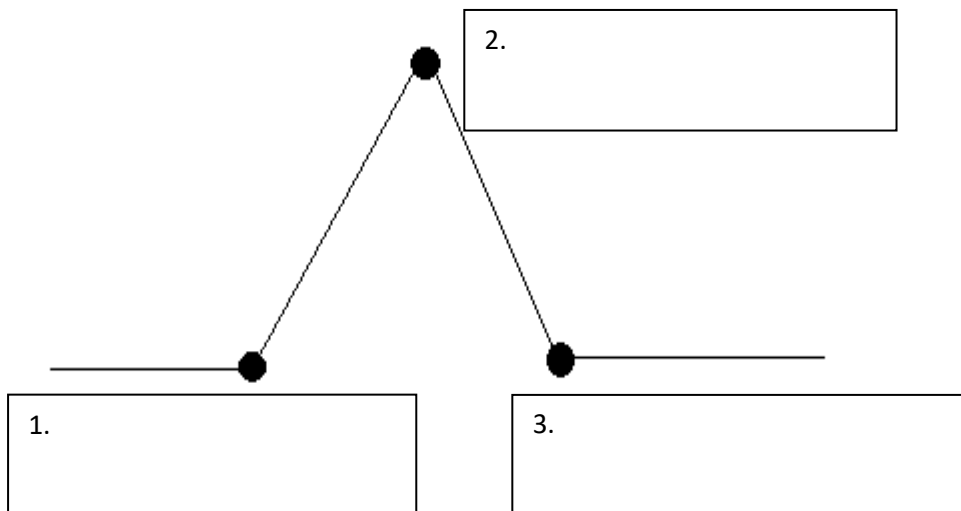
.....
.....

5. *Niech wam Sycylia zmieni się w ogród Hesperyd, niech polne, leśne i źródlane boginki sypią wam kwiaty po drodze, a po wszystkich akantach w kolumnach waszego domu niech gnieźdzą się białe gołębie.*

.....
.....

Wpisz w odpowiednim miejscu na rysunku wydarzenia, które w wątku miłości Winicjusza i Ligii pełnią funkcję:

1. zawiązania.
2. punktu kulminacyjnego.
3. rozwiązania.

Powodzenia. Wasze notatki prześlijcie na e-mail monika.kleska@op.pl .